

ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ ДИСПЕПСІЇ НОВОНАРОДЖЕНИХ ТЕЛЯТ

Русак В. С., к.вет.н., Шеремет С. І., ст. викладач

Постановка проблеми. Широке розповсюдження шлунково-кишкових захворювань серед молодняку великої рогатої худоби та низька ефективність їх лікування свідчать про недостатнє вивчення патогенезу цієї групи хвороб, а умови утримання їх на тваринницьких фермах не сприяють народженню молодняку з високою природною резистентністю.

Особливо великих збитків тваринництву завдають хвороби шлунково-кишкового тракту, що в новонароджених телят діагностуються у 80% випадків [1]. Схеми і засоби лікувально-профілактичних заходів при захворюванні новонароджених телят надзвичайно різноманітні. Активне їх застосування припадає на продромальний період розвитку захворювання і на час його клінічного прояву.

Необхідність впровадження реабілітаційної терапії у ветеринарну практику в комплексі із застосуванням ефективних лікарських засобів має на меті підвищення збереженості та продуктивності цих тварин [2].

Аналіз останніх досліджень. Часте застосування загальноживаних лікарських препаратів привело до виникнення стабільно-резистентних ентеропатогенних штамів мікроорганізмів, що значно знижує ефективність лікування, а тому поєднання застосування лікарських засобів з патогенетичною терапією є більш ефективним, як у профілактиці, так і у лікуванні шлунково-кишкових захворювань телят.

Захворювання молодняку телят в ранньому віці часто виникають внаслідок антенатальної гіпотрофії зв'язаної з відсутністю необхідних умов внутрішньоутробного розвитку. Повноцінність годівлі, правильне утримання матерів в період вагітності мають виключно великий вплив на ріст і розвиток плода [4].

Іншою особливістю захворювання в ранньому віці є те, що патологічні зміни виникають під дією несприятливих факторів зовнішнього середовища. Патологічні зміни розвиваються швидко і втягують в процес весь організм. Тому при виявленні перших ознак захворювання необхідно надавати лікувальну допомогу. Це потребує від обслуговуючого персоналу і спеціалістів ветеринарної медицини великої уваги до новонародженого молодняку тварин.

Найбільш ефективним є комплексне лікування, направлене на ліквідацію патологічних процесів і на відновлення захисних сил самого організму [3].

Мета роботи. Дослідження терапевтичної дії препарату окситетрацикліну гідрохлориду в сполученні з епіплевральною новокаїновою блокадою черевних нервів і пограничних симпатичних стовбурів за В.В.Мосіним при диспепсії новонароджених телят в СТОВ «Словечне» Овруцького району, Житомирської області.

Матеріал та методи. Для досліду було сформовано 2 групи телят по 10 тварин в кожній: одна група – контрольна, інша – дослідна. Їх підбирали за принципом аналогів (вік, жива маса, коли захворіли, важкість захворювання, клінічний прояв хвороби).

При проведенні лікування телятам вранці та ввечері вимірювали температуру тіла, підраховували частоту пульсу, дихання, досліджували загальний стан, ступінь пригнічення, прийом молозива, реагування на зовнішні подразники.

Перед початком лікування і після його закінчення проводили загальний аналіз крові, аналізуючи дані про лікування і загибель телят.

В контрольній групі першу добу новонароджених телят витримували на напівголодній дієті замінюючи чергове поїння молозива на настої із лікарських трав. При тяжкій формі, крім того, телятам випоювали натуральний шлунковий сік та застосовували стрептоміцину сульфат в дозі 10 тис. О.Д на кг маси внутрішньом'язово 2 рази на добу, 4 доби підряд, а для боротьби із зневодненням та інтоксикацією всередину, підшкірно та внутрішньовенно вводили ізотонічний розчин натрію хлориду 35% з розчином глюкози в рівних пропорціях підшкірно по 10-20 мл., або внутрішньовенно по 5-10 мл. на 1 кг. маси тіла.

В другій групі лікування було аналогічне контрольній групі, але замість стрептоміцину сульфату використовували окситетрацикліна гідрохлорид внутрішньом'язово в дозі 20 мг. три рази на добу протягом 4 діб підряд разом із епіплевральною новокаїновою блокадою за В.В.Мосіним. Кров для гематологічних і біохімічних досліджень брали із яремної вени до годівлі. Згідно методик досліджували на початку досліду, через 5, 10 і 20 діб після закінчення його.

Результати досліджень. З наведених даних таблиці 1 видно, що кількість еритроцитів контрольної групи змінювалась незначно, але мала тенденцію до зниження на 10 та 20 добу дослідження ($7,0 \pm 0,13$, $6,3 \pm 0,18$). Концентрація гемоглобіну незначно зростала в контрольній групі протягом всього періоду лікування. Кількість лейкоцитів контрольної групи на 5 добу лікування зростала ($8,2 \pm 0,18$). На 10 добу знижувалась (до $7,4 \pm 0,11$), а на 20 добу становила ($7,9 \pm 0,4$). У телят дослідної групи кількість еритроцитів достовірно зростала на 10 добу дослідження, а на 20 добу знижувалась ($7,1 \pm 0,14$). Таке коливання кількості еритроцитів можна пояснити незначним впливом застосування лікарських препаратів на еритропоез.

Таблиця 1

Динаміка гематологічних показників крові телят хворих на диспепсію ($M \pm m$, $n=10$)

Компоненти крові	Вихідні дані		Через 5 діб		Через 10 діб		Через 20 діб		Достовірність, групи телят			
	дослідна	контрольна	дослідна	контрольна	дослідна	контрольна	дослідна	контрольна	вихідні дані	5 діб	10 діб	20 діб
Еритроцити Тера/л	6,7 ± 0,18	7,0 ± 0,28	7,8 ± 0,13	7,2 ± 0,4	8,6 ± 0,17	7,0 ± 0,13	7,1 ± 0,14	6,3 ± 0,18	P< 0,1	P< 0,00 1	P< 0,05	P< 0,05
Лейкоцити Гіга/л	8,42 ± 0,09	7,8 ± 0,18	8,75 ± 0,09	8,2 ± 0,07	8,19 ± 0,09	7,4 ± 0,11	8,83 ± 0,12	7,9 ± 0,4	P< 0,0 5	P< 0,00 1	P< 0,00 5	P< 0,05
Гемоглобін г/л	106 ± 1,5	108,2 ± 2,5	115 ± 1,3	115, 3 ± 2,9	110 ± 1,4	109 ± 3,0	116,38 ± 1,2	109,4 ± 1,5	P< 0,1	P< 0,00 1	P< 0,00 1	P< 0,00 1

Кількість лейкоцитів на 10 добу дослідження знаходилась в межах $8,42 \pm 0,09$, $8,75 \pm 0,09$, $8,19 \pm 0,09$, а на 20 добу збільшувалась до $8,83 \pm 0,12$ Г/л. Концентрація гемоглобіну в дослідній групі на протязі 20 діб є відносно стабільною.

Таблиця 2

Біохімічні показники крові телят дослідної і контрольної груп

Групи телят	Кількість тварин	Заг. біокгг/л	Кальцій мМоль/л	Неорганічний фосфор мМоль/л	Резервна лужність мМоль/л
Дослідна	10	$7,4 \pm 0,9$	$26 \pm 0,02$	$1,83 \pm 0,01$	$51 \pm 1,2$
Контрольна	10	$6,1 \pm 1,3$	$1,13 \pm 0,03$	$1,05 \pm 0,03$	$37 \pm 1,2$
Достовірність, P		$P < 0,05$	$P < 0,001$	$P < 0,05$	$P < 0,05$

За результатами даних таблиці 2 видно, що рівень загального білку, неорганічного фосфору і резервної лужності у телят дослідної групи був достовірно вищий ($P < 0,05$), ніж у телят контрольної групи і становив відповідно $74 \pm 0,9$ г/л, $1,83 \pm 0,01$ та $51 \pm 1,2$ мМоль/л, а рівень кальцію був достовірно вищим у дослідної групи в порівнянні з контрольною на $1,47$ мМоль/л.

Висновки. більшення гематологічних показників крові у хворих на диспепсію телят викликане зневодненням організму та згущенням крові.

У телят дослідної групи біохімічні показники крові були достовірно вищі ніж у тварин контрольної групи.

Використані джерела інформації

1. Косенко М.В. Метаболічні процеси у новонароджених телят та заходи щодо їх збереження / М.В. Косенко, Я.М. Любенко // Ветеринарна медицина України. – 1999. – №5. – С.21-23.
2. Мельничук Д.О., Любецька Т.В. Обґрунтування реабілітаційної терапії після гострих розладів травлення у телят / Д.О. Мельничук, Т.В. Любецька // Науковий вісник НАУ. – 1998. – №11. – С.41-44.
3. Томчук В. Гомеостаз крові телят хворих на диспепсію за складом і кількістю ліпідів / В. Томчук // Ветеринарна медицина. – 2000. – №10. – С.40.
4. Сулейманов С.М. Структурно-функциональные механизмы возникновения и развития патологии у молодняка с-х животных / С.М.Сулейманов, В.С.Слободяник // Докл. РАСХН, 2001. – №2. – С.39-42.